

Gedempte Oude Gracht 84

Woonhuis J.A.G. van der Steur

De straatnaam Gedempte Oude Gracht verwijst naar de voormalige stadsgracht die hier tot 1859 is geweest. In de 15de eeuw was zij de zuidelijke grens van de stad vergezeld door een stadsmuur en poorten. Uitbreidingen van de stad maakten deze overbodig omdat verderop nieuwe muren, poorten en grachten werden aangelegd. De veel latere demping van de gracht gaf ruimte, maar was vooral bedoeld om de stank van het stilstaande water weg te nemen. Dit kwam omdat de doorstroming vanuit de Haarlemmerweg door drooglegging daarvan was verdwenen. Een enorm onvoorzien probleem waardoor vele Haarlemse grachten werden gedempt en het aanzien van de stad ingrijpend werd veranderd. Denk maar aan de Raaks, de Voldersgracht, de Raamgracht en de Zijlvest (de tegenwoordige Wilhelminastraat).

Het in 1890 gebouwde herenhuis in neorenaissance stijl werd van 1895 tot 1903 bewoond door de bekende Haarlemse architect J.A.G. van der Steur (1865 – 1945) en is inmiddels

gemeentelijk monument. Hij had het huis zelf ontworpen en voegde vele elementen aan de gevel toe waardoor er heel veel is te zien. Het toont zo heel duidelijk wat de architect aan kunde in zijn mars had.

Van boven naar beneden zie je onder de goot een

veelkleurige sierstrook met acanthusranken en gesluisde vrouwenkoppen. Meest rechts is de bouwdatum van het huis aangegeven.

Op de derde bouwlaag is in de driehoek (timpaan) boven drie ramen een beeldhouwde kop zichtbaar.

Onder die ramen, tussen de tweede en de derde bouwlaag is een rijk gedecoreerde stenen band opgenomen met acanthusranken en cartouches met de namen van Haarlemse kunstenaars en architecten: *S. de Bray, Lieven de Key, J.B. Savery, PH de Lange, Frans Hals en J. de Bray*.

Boven de drie ramen op de begane grond tref je steeds als sluitsteen een beeldhouwde kop aan.

Waarschijnlijk is het beeldhouwwerk gemaakt door de beeldhouwer G. Veldheer (1857 – 1950) waarmee Van der Steur vaak samenwerkte. Zandstenen speklagen geven de gevel nog meer cachet.

Op de begane grond zou het architectenbureau van Van der Steur gevestigd kunnen zijn geweest, naar het voorbeeld van andere architectenwoningen. Vandaag de dag is hier de speelgoedwinkel "De Krokodil" gevestigd. De bovenliggende etages vormen nu met elkaar een appartementencomplex.

Bron: Archief Stichting Geveltekens Vereniging Haerlem (SGVH)